

Prise de position du Gouvernement

M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État | Här President, esou wéi ech et de Moie scho gemaach hunn, wäert ech mech och elo kuerzfaassen. Ech wëll dem Rapporteur, dem Charles Margue, Merci soen.

Jo, et ass den Endspurt vun där neier Verfassung. Gëschter hunn d'Aarbechte jo ugefaangen hei mat engem zweete Vott. Dofir erlaben ech mer ze soen, dass et den Endspurt ass, well den zweete Vott ass eeben deen, deen och de leschte Vott ass. An elo kënnt dann d'Publikatioun vun deem Ganzen an dann d'Akraafttriede vun där neier Verfassung.

Mee ech erlabe mer awer ..., Dir hutt ganz vill Leit ernimmt, an ech wollt awer och hei dem Service juridique aus dem Staatsministère e grouse Merci soen, dem Här Fettes, ...

Une voix | Ganz richtig!

M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État | ... dee wierklech mat senger Ekipp eng ganz, ganz gutt Aarbecht leescht an op dee mer ziele kënnen an deen och am Interêt vun der Saach schafft. Him a senger ganzer Ekipp, déi d'Aarbechte begleet hunn, e ganz, ganz grouse Merci.

An d'Séparation des pouvoirs oblige, all déi Mercien, déi Dir Äre Mataarbechter am Haus hei matgedeelt hutt, do kann ech mech just ralliëieren. Mee ech dierf do näischt soen – „séparation des pouvoirs, je ne veux pas m'en mêler“. Mee op jidde Fall, et ass gutt Aarbecht gelescht ginn, et ass vill Aarbecht gelescht ginn an dat, wat ech de Moie gesot hunn, ass nach ëmmer richtig: „Et ass Zäit ginn!“

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Premier- a Staatsminister Xavier Bettel.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP) | Här President, a mir schléissen eis selbstverständlech och am Respekt vun der Gewaltentrennung un de Merci un, deen den Här Staatsminister u seng Leit weiderginn huet. Deen ass ganz berechtigt.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Di Bartolomeo.

M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État | Merci, Här President. Ech huelen dee Merci mat.

An erlaabt mer just, Här President, well et ass dee leschte Punkt, wou ech haut bei Iech sinn, ech wollt nach just am Numm vun der Regierung Iech allegueren och schéi Feierdeeg an eng gutt Gesondheet wënschen an ech hoffen, Iech allegueren am neie Joer fit ze gesinn. D'nächst Joer gëtt en ustrengend Joer. An ech hoffen, dass mer déi néideg Serenitéit hunn, fir och dee Walkampf seriö ze maachen.

An ech wënsche mer virun allem, dass d'nächst Joer eng méi grouss Serenitéit weltwäit nees eng Realitéit gëtt. Dat ass dat, wat mer eis allegueren nëmme kënnen wënschen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Staatsminister. Iech an alle Membere vun der Regierung och nëmmen dat Beschir d'Joer 2023. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zum zweete Vote constitutionnel iwwer d'Verfassungsännerung 7777. Den Text steet am Document parlementaire 7777⁸. Et ass eng Majoritéit vun zwee Drëttel erfuerdert, an de Vote par procuration ass net erlaabt.

Second vote constitutionnel sur la proposition de révision de la Constitution 7777

D'Ofstëmme fänkt un. De Vott ass ofgeschloss.

D'Proposition ass mat 50 Jo-Stëmme bei 3 Nee-Stëmmen an 2 Abstentionen ugehall.

Mme Stéphanie Empain (déi gréng) | Här President, ech wollt just soen, ech krut hei iwwerhaapt kee Vott affichéiert.

M. Fernand Etgen, Président | Mir korrigéieren dat dann.

Résultat définitif après redressement : la proposition de révision de la Constitution 7777 est adoptée par 52 voix pour, 3 voix contre et 2 abstentions.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, MM. Dan Kersch et Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Se sont abstenues : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

A wien hätt et geduecht: Mir ware laang ënnerwee, mee d'Schëff vun der Constitution ass elo just definitiv am Hafen ukomm an huet Anker geworf. D'Chamber huet eis Demokratie méi staark gemaach. Ech wëll Iech an all deenen, déi hei an hei am Land do-runner matgewierkt hunn, Merci soen.

Et ass also esou decidéiert.

(Applaudissements)

3. Dépôt d'une proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés par M. Roy Reding

Den nächste Punkt um Ordre du jour ass de Projet de loi 8117, eng Upassung ...

Une voix | Här President, ...

M. Fernand Etgen, Président | A pardon, den Här Roy Reding hat nach d'Wuert gefrot fir den Depot vun engem ...?

Här Reding, wannechgelift.

Exposé

M. Roy Reding (ADR), auteur | Jo, merci, Här President. Elo, wou de 7777 gestëmmt ass, erlaben ech mer, als President vun der Reglementscommission eng Proposition de modification vun eise Reglement virzeleeën, wat d'Autonomie fonctionnelle an och d'Organisation, déi materiell an déi finanziell Organisation, vun eiser Chamber ubelaangt. Voilà!

Une voix | Très bien!

M. Roy Reding (ADR), auteur | Pour mettre en musique.

8127 – Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative à l'autonomie fonctionnelle et à l'organisation matérielle et financière de la Chambre des Députés

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Reding.

4. Dépôt d'une proposition de loi et d'une proposition de révision de la Constitution par M. Fernand Kartheiser

An da ginn ech d'Wuert un den Här Fernand Kartheiser.

Exposé

M. Fernand Kartheiser (ADR), auteur | Jo, Här President. Ech wollt dann och eng Proposition de loi hei deponéieren. Ech soen Iech villmools Merci, datt Der mer d'Wuert gitt. A vu datt mer elo den zweete Vott gemaach hunn, och eng Proposition de révision vun der Constitution.

(Hilarité)

Ech fänke vläicht u mat der Statistik e bëssen: Mir hunn am Abléck hei am Land ...

(Interruption)

... 341.230 Lëtzebuerger. Dat war den 1. Januar 2022, Statec. A mir haten den 30. September 2022 117.885 Lëtzebuerger am Ausland. Dat heescht, all déi Lëtzebuerger, déi am Ausland sinn, déi kënnen wuel welen, aktiv, awer net gewielt ginn, passiv. Dat ass esou, dat steet an der Verfassung, an esou steet et och am Walgesetz.

Mir denken awer als ADR, datt dat net richtig ass a mir wëllen dowéinst eng Initiativ huelen, fir eng politesch Benodeelegung vun deene Lëtzebuerger am Ausland ofzeschaffen, well si kënnen sech net Kandidat maache bei den nationale Wale. Mee si kéinten, wa mir hinnen dat Recht ginn, nämlech déi Condition de résidence, de domiciliation hei am Land ofschafen, Kandidat gi bei de Wale wéi all anere Lëtzebuerger och, wat an eisen Ae richtig wier, well mir wëllen net den Ënnerscheid an de politesche Rechter. Fir eis hanken d'politesche Rechter un der Nationalitéit an net um Lieu de résidence. An dofir géife mer dann souwuel d'Walgesetz wéi och d'Verfassung an deem Sënn wëllen änneren an déi politesch Diskriminierung vun de Lëtzebuerger, déi am Ausland wunnen, ofschafen.

Dofir, dee véierte Punkt, Dir wësst, déi Conditions d'éligibilité, déi si jo do beschriwwen: Et muss ee Lëtzebuerger sinn, et muss een d'Droits civils et politiques hunn, et muss een op d'mannst 18 Joer al sinn, an dann ass eeben déi véiert Konditioun „être domicilié dans le Grand-Duché“. An déi wëlte mer sträichen.

Ech soen Iech villmools Merci, an ech dierf Iech, Här President, déi zwee Texter iwwerrechen.

8126 – Proposition de loi portant modification de la Loi électorale du 18 février 2003

8125 – Proposition de révision portant modification de l'article 52 de la Constitution

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Kartheiser.